

NICOLA ERNI

"one off"

Vlasnica jedne od najimpresivnijih privatnih kolekcija modne fotografije u ekskluzivnom intervjuu za Gloriju Glam govori kako je fotografije Helmuta Newtona s ručno ispisanim anegdotama ukoričila u fotoalbum, o prijateljstvu s Peterom Lindbergom te o svom viđenju glamura

razgovarala ILIANA KLJAČ

Nicolu Erni snimio je njezin
prijatelj slavni fotograf
Peter Lindbergh

Berenice, Étoile du Ballet de Monte-Carlo, leg in an iron cage (built by a doctor in Berlin specially for me) at the Beach Club, Monte-Carlo, 1994.

ako svoju privatnost čuva gotovo opsesivno, kada govori o modnoj fotografiji, Nicola Erni otkriva istinsku strast, znanje i posvećenost umjetnosti koja je obilježila posljednjih stotinu godina vizualne kulture. Vlasnica jedne od najimpresivnijih privatnih kolekcija modne fotografije rođena je u Njemačkoj, no posljednjih tridesetak godina živi u Švicarskoj, gdje je u gradiću Zugu, nedaleko od Züricha, otvorila vlastiti muzej.

U njemu izlaže djela velikana modne fotografije poput Petera Lindbergha, Helmuta Newtona, Richarda Avedona, Irvinga Penna, Stevena Meisela, Marija Testina i Annie Leibovitz, uz radove suvremenih umjetnika kao što su Jean-Michel Basquiat, Andy Warhol, Julian Schnabel i Cindy Sherman.

Dok modna fotografija najčešće traje koliko i izdanje časopisa u kojem je objavljena, Nicola Erni daje joj novi život, kontekst i trajnu umjetničku vrijednost.

Ekskluzivni intervju s Nicolom Erni za Gloriju Glam nastao je povodom izložbe "One-off", na kojoj će prvi put u Berlinu biti predstavljen fotoalbum Helmuta Newtona iz 1999. Izložba ostaje otvorena do 15. studenoga i jedan je od najuzbudljivijih fotografskih događaja ove godine.

- Već godinama posjedujem Newtonov fotoalbum "One-off" koji sadrži čak 103 fotografije malog formata koje je autor zaljepio na papir. Godine 1999. sa svojim prijateljem i kolekcionarom Gertom Elferigom napravio je izbor fotografija, a potom uz njih olovkom zapisivao bilješke i anegdote. Odabir je vrlo osoban i uključuje mnoga Newtonova kulturna djela, ali i neka iznenađenja poput manje poznatih fotografija, polaroida, snimljenih iza kulisa ili za reklamne kampanje. Zajedno s rukopisnim bilješkama album djeluje vrlo posebno i intimno.

Odakle ideja za istoimenu knjigu?

- Ideja da te fotografije s njegovim bilješkama ukoričim sinula mi je prije tri godine. Zahvaljujući suradnji sa Zakladom Helmut Newton i izdavačkom kućom Phaidon Press nastao je jedinstven fotoalbum. Sve Newtonove anegdote vrlo su osobne. Svaka je jedinstvena na svoj način.

Jeste li ikada imali priliku upoznati Helmuta Newtona?

- Nažalost nisam, što mi je posebno žao.

Volim upoznavati umjetnike i fotografe čija djela posjedujem kako bih bolje razumjela njihov način razmišljanja i kreativnu viziju. Dobro se slažem s ljudima čiju umjetnost cijenim i jako mi znače ti susreti koji su često i izvor moje inspiracije.

Kako je nastala vaša fotografija gdje rukom prekrivate lice, a snimio ju je slavni Peter Lindbergh?

- S Peterom me vezalo odlično prijateljstvo i iznimno cijenim njegov rad. Umro je prije osam godina i jako mi nedostaje. Sva njegova djela u mojoj kolekciji podsjećaju me na naše prekrasne susrete. Posebno su mi u sjećanju ostala zajednička druženja s

fotografima Peterom Knappom i Paolom Roversijem. Raditi s Lindberghom bilo je posebno. Imao je sposobnost da se svi osjećaju opušteno i ugodno pred kamerom. Moja omiljena fotografija, na kojoj rukom prekrivam lice, nastala je nakon što je moje portretno snimanje već završilo. Nastala je spontano i često je koristim.

Koji su vam njegovi najdraži radovi?

- Posebno mi je draga Christy Turlington sa snimanja za britanski Vogue gdje pokazuje srednji prst kameri. Tako je elegantna, a opet vrlo provokativna. Također volim fotografiju Helene Christensen i Debbie Lee Carrington »

Helmut Newton je uz fotografiju lijevo napisao: "Berenice, Étoile du Ballet de Monte-Carlo, leg in an iron cage (built by a doctor in Berlin specially for me) at the Beach Club, Monte-Carlo, 1994", te uz gornju fotografiju: "Yves St. Laurent's corset, my raincoat, by the Tomb of Talma, Père Lachaise, Paris, 1977"

Volim upoznavati umjetnike i fotografe čija djela posjedujem kako bih bolje razumjela njihov način razmišljanja i kreativnu viziju

objavljenu u talijanskom Vogueu, a snimljenu u Kaliforniji 1990.

Gdje počinje priča o vašoj kolekcionarskoj strasti prema fotografiji?

- Jedno od ranih djela koje sam nabavila, a koje je trenutno izloženo na izložbi "Mix and Match: Fashion Photography Meets Contemporary Art", jest sitotisak na šivanim tkaninama slikara Roberta Rauschenberga nastao u suradnji s njegovim asistentom Darylom Pettorom pod nazivom "Samarkand Stitches #V" iz 1988. To je tekstilni rad, vrlo kolorističan i eksperimentalan u odnosu prema fotografiji. Može se smatrati ključnim djelom moje kolekcije jer je postavilo temelje mnogim temama koje sam kasnije istraživala. Fotografije Petera Lindbergha, Williama Kleina ili Arnolda Newmana postavile su temelje moje kolekcionarske filozofije koja je s godinama samo rasla.

Koliko je rastom kolekcije rasla i vaša uloga kao njihova 'skrbnika'?

- Dugo se nisam smatrala ni kolekcionarom. No, nakon što su radovi iz moje kolekcije uključeni u međunarodne izložbe te kroz knjige koje objavljujem, uvidjela sam koliko mogu podržati neke umjetnike na različitim platformama. Moje se oko s vremenom izoštrilo, a na umjetnost gledam drugačije nego prije 25 godina kad je sve počelo. Danas mogu na drugačiji način kombinirati žanrove i postaviti ih u nevjerojatne kontekste.

Odakle dolazi vaša ljubav prema modnoj fotografiji? Kakav je vaš odnos prema modi?

- Moda me uvijek zanimala iako sam studirala ekonomiju. Još kao tinejdžerica voljela sam eksperimentirati s odjećom i izražavati se kroz boje, teksture i različite stilove. I mnogo prije nego što je počela moja sakupljačka strast redovito sam pratila časopise poput Voguea i Harper's Bazaara. Na početku karijere radila sam i u tekstilnoj industriji. Naravno, oduvijek sam obožavala dobru fotografiju. Zato mi je ljubav prema modnoj fotografiji došla sasvim prirodno, otkrivala sam nove talente i mnogo učila o njezinoj povijesti.

Jeste li ikada požalili što niste kupili neku fotografiju?

- Zapravo i nisam. Dobra sam u donošenju odluka i prihvaćanju vlastitih izbora. Zato obično ne preispitujem previše svoje odluke, pa tako ni kada odlučim ne kupiti neko umjetničko djelo ili fotografiju.

Christy Turlington
snimio je Peter
Lindbergh 1991.
godine

FOTO: © COURTESY NICOLA ERNI COLLECTION

Modna fotografija iznimno je zanimljiv medij i odraz društva te zaslužuje biti ravnopravna s drugim umjetničkim žanrovima

Tko su vam omiljeni fotografi?

- To je teško pitanje! Svi u mojoj kolekciji. Uvijek postoji razlog zašto sam kupila određeno djelo. Ali kad bih morala izdvojiti jednog, vjerojatno bih rekla Peter Lindbergh.

Otvorili ste i prekrasan muzej. Čija je to bila ideja i što ga čini posebnim?

- Otvorenje muzeja moja je ideja. U početku je djelovalo nestvarno, više kao želja nego stvarnost. No, imala sam veliku podršku prijatelja i obitelji pa sam se odvažila na taj veliki korak. Godine 2013. izgrađena je prva muzejska zgrada koju je pro-

jektirao moj dragi prijatelj, švicarski arhitekt Andreas Senn. Sedam godina kasnije isti je tim radio i na drugoj zgradi.

Skupljate i knjige o fotografiji i modne magazine. Na koliko ste knjiga radili?

- Moja se knjižnica sastoji od više od pet tisuća publikacija od kojih velik broj pripada modnim časopisima poput Voguea i Harper's Bazaar od 1950-ih godina. Knjige koje imam često su vezane za umjetnike čija djela posjedujem. Sama sam radila na pet publikacija i nekoliko internih kataloga. Iznimno sam ponosna na knjigu "Mix &

FOTO: © COURTESY NICOLA ERNI COLLECTION

Peter Lindbergh
snimio je model
Helenu
Christensen i
glumicu Debbie
Lee Carrington
1990. u El
Mirageu u
Kaliforniji za
talijansko
izdanje Voguea

Match: Fashion Photography meets Contemporary Art", objavljenu lani. Knjiga povezuje modnu fotografiju i suvremenu umjetnost kroz izravna sučeljavanja radova koja prate povijest modne fotografije. Ta se dva žanra susreću ravnopravno i ulaze u dinamičan dijalog, što savršeno predstavlja filozofiju Nicola Erni Collectiona.

Imate li još neke strasti osim kolekcionarstva?

- Da, vrlo sam aktivna i sport mi je iznimno važan. Ovisna sam o svojim jutarnjim trčanjima na otvorenom tijekom cijele godine. To je moj oblik meditacije.

Što za vas simbolizira glamur?

- Glamur nije izraz kojim bih opisala sebe. Više volim suprotnost - privatnost!

Po čemu se fotografije iz 1960-ih i 1970-ih razlikuju od današnjih? Što ih čini posebnima?

- Sviđa mi se tadašnji način života. Ljudi su se zabavljali, bili su slobodni i sve je djelovalo vrlo opušteno. Nije bilo mobitela koji bi bilježili svaki trenutak niti interneta koji bi ih odmah širio. Fotografije su nastajale analogno.

Jeste li se ikada i sami okušali u ulozi fotografa?

- Da, kratko vrijeme. Ali tehnologija me frustrirala. Moj kreativni izraz više dolazi kroz kustoski rad i oblikovanje prostora. Povremeno snimim pokoji trenutak, ali nikada nisam namjeravala postati fotograf.

Čija fotografija visi na zidu vaše dnevne sobe?

- Za svoj muzej volim reći da je moja proširena dnevna soba. Uživam promatrati fotografije, a svake godine mijenjam postav tako da je pogled uvijek jednako uzbudljiv. Muzej je savršen spoj umjetnosti, arhitekture i dizajna interijera.

Kako gledate na budućnost fotografije?

- Teško je bilo što predvidjeti. Društvene mreže, umjetna inteligencija i činjenica da svi imaju kameru u mobitelu sigurno mijenjaju poimanje fotografije, a to se odražava i na modnu fotografiju. Od fotografa se danas traži više učinkovitosti uz manji

budžet. Nije lako izraziti se kreativno i inovativno u ovim vremenima. Ipak, vraćajući se optimizmu, čvrsto vjerujem da će ljudska kreativnost uvijek pronaći način da se izrazi, kao i publika koja će to znati prepoznati i cijiniti.

Želite li još nešto dodati za kraj?

- Modna fotografija iznimno je zanimljiv medij i odraz društva te zaslužuje biti ravnopravna s drugim umjetničkim žanrovima. Na tome i sama radim - da modna fotografija pronađe svoje mjesto u povijesnom kanonu umjetnosti.

Muzej Nicole Erni, nedaleko Züricha, spoj je umjetnosti, arhitekture i dizajna interijera